

ĐỒNG HÀNH

Tháng 3. 2017

Nội bộ Sinh hoạt hàng tháng

Lời chủ chăn tháng 3/2017

Anh chị em thân mến trong đại gia đình giáo phận Hưng Hóa,

Năm nay Hội Thánh toàn cầu khai mạc Mùa Chay Thánh vào ngày 01 tháng 3, Thứ Tư Lễ Tro. Đây là cơ hội thuận tiện để các chủ chăn trong gia đình giáo phận lấy Mùa Chay làm đề tài chia sẻ trong tháng. Chúng tôi xin nêu lên giáo huấn của ĐTC Phanxicô trong *Sứ điệp Mùa Chay năm 2017*, để cùng với anh chị em suy niệm và rút ra những quy kết áp dụng thực hành trong Mùa Chay này sao cho phù hợp với bối cảnh Giáo Hội Việt Nam đang xúc tiến mục vụ hôn nhân-gia đình theo chương trình 3 năm do HĐGMVN đề ra. Để Mùa Chay mang tính chất hiện sinh thực tiễn, anh chị em hãy sống tinh thần Mùa Chay bằng những việc cụ thể thực hành ngay tại gia đình nhỏ của mình, cũng như bằng cách tham gia những hoạt động cộng đồng tại gia đình lớn là giáo xứ giáo phận.

Vậy trong Mùa Chay chúng ta phải thực hành những việc gì tại gia và những hoạt động nào tại các cộng đồng, giáo xứ? Câu trả lời hàm chứa trong đoạn Mở đầu Sứ điệp Mùa Chay năm nay của ĐTC Phanxicô: *“Mùa Chay là mùa thuận lợi để đào sâu đời sống thiêng liêng của chúng ta bằng những phương thế thiêng liêng mà Giáo hội dành cho mỗi chúng ta: Ăn chay, cầu nguyện và bỏ thi.”* ĐTC giới thiệu để *“mỗi chúng ta”* đều làm 3 việc theo truyền thống các Kitô hữu vẫn quen làm trong Mùa Chay. Ba việc này hằng năm Hội Thánh nhắc lại ngay từ Lễ Tro khai mạc Mùa Chay khi trích đọc Tin Mừng theo Thánh Matthêu (Mt 6, 1-6. 16-18).

ĐTC nêu việc Ăn chay đầu tiên, thiết tưởng vì đó là việc đặc hữu của Mùa Chay. Trong mùa này tất cả Kitô hữu chúng ta đều phải “ăn chay”, cách này hay cách khác, trong phạm vi gia đình tư riêng cũng như nơi các cộng đoàn, giáo xứ giáo phận. Đó là sống tinh thần hãm mình đền tội, trị dẹp thân xác, chừa sửa tội lỗi, từ bỏ tính mê nết xấu, theo gương chính Đức Giêsu, Con Thiên Chúa nhập thể làm người. Tin Mừng Chủ Nhật I Mùa Chay (Mt 4, 1-11) kể lại Ngài đã nhịn ăn suốt 40 đêm ngày trong hoang địa, chia sẻ nỗi đói khát của thân phận làm người với chúng ta. Ngài dạy ta biết lấy sự chay tịnh thể xác làm phương thế tập luyện tinh thần để chống trả mưu chước ma quỷ cám dỗ. Trong phạm vi gia đình, bậc cha mẹ hãy cắt giảm mức ăn uống tiêu xài, nêu cao ý thức cho con cái biết hãm mình từ bỏ, giảm bớt nhu cầu hưởng thụ, bớt thời giờ vui chơi giải trí để rèn tập ý chí. Riêng các gia đình trẻ hãy suy niệm lời ngôn sứ Gioel (Bài đọc I trong Lễ Tro) “*Tân lang hãy ra khỏi nhà, và tân nương hãy ra khỏi phòng*”, được hiểu như lời khuyên sống tiết dục theo cách thể phù hợp với giáo huấn của Hội Thánh trong sinh hoạt vợ chồng. Còn nơi các cộng đoàn dòng tu, chủng viện, giáo họ giáo xứ, hãy áp dụng tinh thần lời dạy của vị ngôn sứ đó “*Hãy thổi kèn lên khắp Sion, hãy ra lệnh ăn chay, triệu tập một đại lễ, quy tụ dân chúng, ra lệnh mở đại hội, tập họp các bô lão, quy tụ các thiếu nhi và các trẻ còn măng sữa*”(x. Ge 2, 12-18). Theo ngôn ngữ thời nay, là hãy quảng bá và tổ chức những cuộc tập họp đại chúng sống thời gian tâm linh cao điểm, cho các hội đoàn, các ngành các giới trong cộng đoàn, như tổ chức các đợt tĩnh tâm, linh thao, tuần đại phúc, các cuộc hành hương nơi thánh, các buổi học tập thường huấn có nội dung khích lệ mọi người sống tinh thần hoán cải của Mùa Chay.

Việc thứ hai truyền thống Hội Thánh quen làm trong Mùa Chay là cầu nguyện. Chúa Giêsu truyền dạy ta cầu nguyện “*nơi kín đáo*”(x. Mt 6, 5-6), hàm ý dạy ta sống tinh thần cầu nguyện sâu đậm ngay trong môi trường sinh sống thường ngày. Tại gia đình tư riêng, anh chị em hãy duy trì thời khắc cầu nguyện chung mỗi ngày, hoặc khởi động lại nhân dịp Mùa Chay như một thời điểm nhân thiêng liêng. Trong đó cha mẹ con cái dành thời gian sống “nền văn hóa gặp gỡ”, gặp gỡ Chúa, gặp gỡ nhau trước nhan Ngài. Những gì gây trở ngại xa cách Chúa, xa cách nhau được

vượt qua, tái lập và thăng tiến tình yêu thương gần gũi đem lại an bình và hạnh phúc. Tại các cộng đoàn, giáo xứ, ta hãy xếp sắp sao cho Mùa Chay trở thành thời gian cao điểm tổ chức nhiều buổi kinh lễ cầu nguyện chung, để mời gọi các thành viên đại gia đình con cái Chúa qui hướng trở về, gặp gỡ xum vầy dưới mái nhà Cha chung, mỗi tình anh em thiêng liêng được tái lập hoặc nối kết tăng cường, trở nên dấu chỉ cho mọi người nhận biết Cha Cả trên trời.

Về nội dung các giờ cầu nguyện, tại tư gia hay tại cộng đoàn, thì Sứ điệp Mùa Chay 2017 của ĐTC Phanxicô chỉ dạy: *“Điều căn bản vẫn là Lời Chúa mà trong suốt Mùa Chay này chúng ta được mời gọi để lắng nghe và suy ngẫm sâu sắc hơn [...]. Lời Chúa là sức sống và là sức mạnh có khả năng thay đổi lòng người và dẫn họ về lại với Thiên Chúa. Khi chúng ta đóng chặt cửa tâm hồn trước món quà Lời Chúa, chúng ta cuối cùng cũng khép kín con tim trước quà tặng của anh chị em mình.”*

Còn việc thứ ba truyền thống Hội Thánh quen làm trong Mùa Chay là bố thí. Từ “bố thí” (eleemosyna) là cổ ngữ hàm chứa ý niệm về các việc bác ái từ thiện cho những ai cần ta giúp đỡ. Trong Sứ điệp Mùa Chay 2017, ĐTC Phanxicô đã chú giải dụ ngôn ‘*anh Lazarô nghèo khó nằm trước cửa ông nhà giàu*’ (x. Lc 16, 19-31). Trước thái độ vô cảm của ông nhà giàu đối với anh Lazarô rơi vào hoàn cảnh bất xứng với giá trị nhân phẩm của anh (*là người được Chúa thương giúp*), ĐTC nhận định *“Mối tương quan đúng đắn giữa người với người bao gồm cả việc dễ dàng nhận ra giá trị của tha nhân.[...] Dụ ngôn này trước hết mời chúng ta hãy mở cửa tâm hồn với tha nhân bởi mỗi chúng ta là quà tặng, dù đó là người hàng xóm hay người ăn xin vô danh đi nữa. Mùa Chay là mùa thuận lợi để mở toang cửa cho những ai cần ta giúp đỡ và để nhận ra họ là khuôn mặt của Đức Kitô.”* Như thế việc từ thiện bác ái hàng đầu là nhìn nhận phẩm giá của tha nhân sống bên cạnh mình, từ đó ta mới có những thái độ hành vi giúp đỡ xứng hợp cho họ. Hiểu như vậy, việc bác ái từ thiện ta cần làm trong Mùa Chay phải bắt đầu ngay từ trong gia đình. Các thành viên trong gia đình phải luôn ý thức tôn trọng phẩm giá của nhau. Nếu Lời Chúa dạy phải tránh thái độ vô cảm với “người trước cửa nhà mình” thì càng không được vô cảm với “người trong nhà.” Một khi ai nấy đều nhận ra khuôn mặt của Đức Kitô nơi người khác, thì trong gia đình

cũng như tại các cộng đoàn, giáo xứ, không còn thăm cảnh mất hòa khí xử tệ với nhau, nhưng sẽ đối xử với nhau đúng tinh thần bác ái trọn vẹn, bởi mọi người đều xác tín như lời ĐTC trong Sứ điệp Mùa Chay 2017: *“Tha nhân là một quà tặng.”*

Chúng tôi cầu xin Chúa Thánh Thần thúc đẩy và trợ lực cho từng tín hữu trong giáo phận thực hiện 3 việc truyền thống Hội Thánh quen làm trong Mùa Chay: Ăn chay hãm mình, gia tăng cầu nguyện, thực hành bác ái, theo đúng tinh thần Lời Chúa và giáo huấn trong Sứ điệp Mùa Chay 2017 ĐTC chỉ dạy. Nhờ đó mỗi gia đình tư riêng cũng như các cộng đoàn, giáo xứ, trong đại gia đình giáo phận chúng ta cảm nghiệm thiết thực một Mùa Chay tràn đầy ơn phúc trong năm mục vụ hôn nhân-gia đình.

Xin anh chị em cầu nguyện cho các giám mục chúng tôi cũng được ơn Chúa Thánh Thần trợ lực để đồng hành với anh chị em suốt Mùa Chay Thánh này.

Sơn Tây, ngày 26 tháng 02 năm 2017

Gioan Maria Vũ Tấn, Giám mục Giáo phận Hưng Hóa
An-phong Nguyễn Hữu Long, Giám mục Phụ tá

I. CHIA SẺ LỜI CHÚA: CHỦ NHẬT I MÙA CHAY

St 2, 7-9; 3, 1-7 ; Rm 5, 12. 17-19; Mt 4, 1-11

Những cơn cám dỗ đời người

Một triết gia đã nói: *“Sống là tranh đấu.”* Trong kiếp sống làm người, ai trong chúng ta cũng phải đấu tranh liên lỉ để chọn lựa giữa sự thiện và sự ác, giữa ánh sáng và bóng tối, giữa hạnh phúc và đau khổ, đặc biệt lựa chọn giữa sự sống và cái chết. Đây là quy luật muôn đời của cuộc sống nhân sinh.

Bước vào mùa chay, chúng ta cũng được mời gọi nhìn vào nguyên mẫu nơi Chúa Giêsu để bước vào cuộc chiến đấu thiêng liêng. Khi mang thân phận con người, Đức Giêsu cũng phải đấu tranh để vượt qua những thử thách và cám dỗ hầu thực hiện sự lựa chọn căn bản. Đó là chọn con đường Thập giá để thực thi sứ mạng cứu thế mà Chúa Cha đã trao phó.

Ý nghĩa của thử thách và những cơn cám dỗ

Ngạn ngữ Pháp có câu: “*Người ta dùng lửa để thử vàng, dùng vàng để thử đàn bà, dùng đàn bà để thử đàn ông.*” Tình, tiền, tài luôn là những miếng mồi nhử hấp dẫn, và sự cám dỗ về những tham sân si vẫn luôn xảy đến trong cuộc sống con người. Một nhà xã hội học đã nói: “*Tiền bạc có thể giúp ta xây được một căn nhà sang trọng nhưng chưa chắc đã là mái ấm gia đình. Tiền bạc có thể giúp ta kiếm được những cô gái xinh xắn nhưng chưa chắc đã là một người vợ hiền thực. Tiền bạc giúp ta quen biết được nhiều bậc danh giá, nhưng chưa chắc họ là những bạn bè tốt.*” Bởi vì, tiền bạc chỉ là phương tiện kiến tạo hạnh phúc, nhưng lúc nào nó cũng giống như con dao hai lưỡi.

Khi ma quỷ cám dỗ Chúa Giêsu, nó cũng dùng bả sang giàu phú quý như một miếng mồi nhử. Nơi chúng ta cũng vậy, tiền bạc vẫn là sức mạnh khủng khiếp nhất luôn tấn công nhằm gặm nhấm nhân cách con người. Nó lúc nào cũng trở nên như một ‘con bò vàng’ của thời đại hôm nay khiến chúng ta dễ cúi đầu bái lạy giống dân Do Thái trong sa mạc năm xưa.

Tương tự như thế, những nhu cầu của thân xác như việc ăn uống hay nghỉ ngơi là những nhu cầu chính đáng để con người duy trì sự sống. Nhưng từ nhu cầu để sinh tồn chuyển sang lối sống để hưởng thụ cách ích kỷ chỉ cách nhau một bước. Sống tiện nghi an nhàn nhằm thụ hưởng là một hình thái duy vật mà Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã từng cảnh báo. Kiểu sống như thế sẽ dần gặm nhấm đức tin, làm xói mòn tình yêu của chúng ta đặt để nơi Thiên Chúa.

Những vinh quang trần thế mà ma quỷ đưa ra để chiêu dụ Đức Giêsu cũng là một cái bẫy rất nguy hiểm đối với chúng ta ngày hôm nay, vì khuynh hướng ưa thích thượng tôn cái tôi kiêu căng nơi mỗi người. Thánh Tôma Aquinô đã từng nói có vẻ hơi cường điệu rằng khi chúng ta chết đi, 15 phút sau cái tôi của chúng ta mới chết hẳn. Cái tôi đó vẫn đeo bám dai dẳng, và đi sâu vào phận người.

Đây là những cám dỗ căn bản vẫn luôn xảy ra trong cuộc sống. Chúa Giêsu cũng từng trải qua những cơn cám dỗ như thế trong hoang mạc năm xưa. Ngài đói, ma quỷ đến xúi Ngài biến đá thành

bánh để ăn. Ngài nhìn thấy những sang giàu trần thế khi đứng trên núi cao, ma quỷ chỉ vào những cửa cải đó như một miếng mồi nhử. Ngài là con Thiên Chúa đầy vinh quang và quyền năng, ma quỷ xúi bẩy Ngài gieo mình xuống đất. Đó là những mưu chước rất thâm độc. Nhưng cuối cùng, Chúa Giêsu đã chiến thắng và không bao giờ đầu hàng trước mưu chước của quỷ dữ.

Trong cơn đói cồn cào, Chúa Giêsu đã không chọn bánh để ăn nhưng luôn tìm thánh ý Chúa Cha làm lương thực nuôi sống mình. Đứng trước sự giàu sang phú quý, Đức Giêsu đã chọn cho mình một lối sống khó nghèo tận căn để hiến trao trọn vẹn, ngay đến cả mạng sống. Đặc biệt đứng trước mồi nhử vinh quang, Đức Giêsu đã không nghe lời ma quỷ gieo mình xuống đất, nhưng đã chọn treo mình lên cao, lên đỉnh cao của Thập giá để khai mở chân trời cứu độ cho con người.

Vì thế, những thử thách đến trong cuộc đời mỗi người hôm nay luôn hàm ngậm ý nghĩa sâu xa. Đó là quà tặng Thiên Chúa gửi trao để giúp chúng ta tôi luyện đức tin. Vàng thử lửa, gian nan thử anh hùng. Mẫu gương Chúa Giêsu trong bài Tin mừng hôm nay là bài học chúng ta phải học cho đến suốt đời.

Thử thách nhằm tôi luyện đức tin

Có lẽ nhiều người trong chúng ta đã từng đọc cuốn sách ‘Thép đã tôi thế đấy.’ Tác giả nêu ra mẫu gương của anh chàng Paven, một con người đầy nghị lực đã vượt qua bao thử thách để luôn trung thành với lý tưởng cách mạng. Nhưng đây chỉ là một câu chuyện hư cấu mang tính phóng đại và huyền thoại. Còn đối với các Kitô hữu, chúng ta có một mẫu gương có thật và rất sống động là chính Đức Giêsu. ‘Thép’ trong trái tim Ngài đã được ‘tôi’ rất kỹ, và cao điểm của quá trình tôi luyện là Ngài đã bị phân thân trên Thánh giá cách nhục nhã như một tên cướp. Ngài là hình mẫu, là lý tưởng và là đối tượng duy nhất của niềm tin chúng ta. Thánh Phaolô đã viết: *“Trong khi người Hy Lạp tìm kiếm sự khôn ngoan, người Do Thái tìm kiếm những dấu lạ, chúng tôi lại rao giảng một Đức Kitô chịu đóng đinh vào Thập giá.”* Cũng vậy, trong bài đọc II của phụng vụ hôm nay, Thánh Phaolô nhắc lại niềm tin này và mời gọi chúng ta nhìn vào Thập giá Đức Kitô để kiện cường đức tin mỗi ngày. Đức Giêsu đã đón nhận Thập giá như một ‘Ádam mới’ để ‘giải án tuyên

công', hóa giải thứ án phạt do tội nguyên tổ gây ra. Nhờ máu Người đổ ra trên Thập giá, chúng ta được 'công chính hóa', bởi vì trong nhiệm vụ cứu độ, 'ở đâu tội lỗi đầy tràn, ở đó ơn sủng càng chan chứa gấp bội' (Rm 5, 20). Niềm tin vào Đức Kitô phải được tôi luyện qua những gian nan và thử thách. Có như thế chúng ta mới đạt đến đức tin kiên định và luôn bám chặt vào Thập giá. Nhà văn Nikos Kazantzakis đã viết một câu chuyện giả tưởng với tựa đề 'The last temptation of Christ' (Cơn cám dỗ cuối cùng của Chúa). Cho dù đó chỉ là một câu chuyện hư cấu, nhưng nhà văn cũng muốn nói lên rằng những thử thách và cám dỗ trong cuộc đời con người chúng ta luôn có liên hệ với Thập giá của Chúa Giêsu.

Kết luận

Có một giai thoại trong cuộc đời thánh Antôn tu rừng ngày xưa. Một bữa nọ trong khi Thánh nhân cầu nguyện, ma quỷ hiện lên và nói với Ngài: "*Tại sao các ông chiến đấu và tấn công tôi dữ dội như vậy?*" Thánh nhân hỏi ngược lại: "*Tại sao ma quỷ chúng mà cứ hay cám dỗ chúng tao?*" Ma quỷ trả lời: "*Chúng tôi đâu có cám dỗ các ông. Sự ác đã bén rễ nơi tâm hồn mỗi người giống như một cục than hồng đặt sẵn ở đó. Bản phận của chúng tôi chỉ là đứng bên ngoài để quạt cho cục than cháy đỏ lên mà thôi.*"

Chúng ta đã bắt đầu bước vào mùa Chay, mùa chiến đấu và tập luyện thiêng liêng. Xin Chúa Thánh Thần ở bên chúng ta mọi ngày. Ngày xưa Thần Khí đã đưa Chúa Giêsu vào sa mạc để chịu ma quỷ cám dỗ. Xin Chúa Thánh Thần cũng ở cạnh kề chúng ta trong cuộc sống sa mạc trần gian hôm nay giữa bao thử thách.

Lm. Gioan B. Trần Văn Hào SDB

Câu hỏi gợi ý chia sẻ:

1. Theo anh chị, ngày nay ma quỷ còn hoạt động trong thế giới không? Nếu có, anh chị hãy cho một ví dụ.
2. Anh chị thường thua hay thắng cuộc khi gặp phải cám dỗ. Thua, tại sao? Thắng, nhờ đâu?
3. Đâu là âm mưu của ma quỷ che dấu đằng sau những cơn cám dỗ?

II. VIỆC CHUẨN BỊ HÔN NHÂN DÀNH CHO GIỚI TRẺ (tiếp theo)

Trước hết là **CHUẨN BỊ XA**

Nhiều khi chúng ta đã băn khoăn và tự hỏi: Vào lứa tuổi nào thì nên đi lập gia đình? Phải có những điều kiện nào để bước vào đời sống lứa đôi? Đây là một câu hỏi khó trả lời, nó thay đổi tùy theo hoàn cảnh và tập tục của từng địa phương và dân tộc. Chẳng hạn các anh chị em người dân tộc H Mông hiện nay thì: Nữ 15 – 16 tuổi đã lấy chồng; nam 18 -19 đã lấy vợ. Còn theo Giáo luật và luật dân sự hiện hành thì: Nữ 18 tuổi trọn – Nam 20 tuổi trọn. Bởi vậy, cụ thể là chúng ta tuân theo luật của nhà nước, đòi hỏi đôi hôn phối phải có giấy đăng ký nơi chính quyền địa phương. Tuy nhiên, để cuộc hôn nhân đi tới bến bờ hạnh phúc, thì phải hội đủ ba điều kiện, đó là trưởng thành về sinh lý, về tình cảm và về xã hội.

Trước hết, là sự trưởng thành về sinh lý

Vậy trưởng thành về sinh lý nghĩa là gì? Trưởng thành về sinh lý có nghĩa là cơ thể của đôi bên phải được phát triển đầy đủ để đón nhận thiên chức làm cha và làm mẹ. Bởi vì một trong hai mục đích chính yếu của hôn nhân là sinh sản con cái như lời Chúa đã phán: Hãy sinh sôi nảy nở cho nhiều đầy mặt đất.

Mức độ trưởng thành về sinh lý tương đối rất sớm, có thể vào khoảng 14 hay 15 tuổi. Dấu chỉ của sự trưởng thành sinh lý nơi người con trai là việc xuất tinh, còn nơi người con gái là việc có kinh. Thế nhưng cần phải đợi thêm một thời gian nữa cho cơ thể được phát triển trọn vẹn. Đây là một điều kiện cần phải lưu ý, nhất là đối với những bậc làm cha làm mẹ. Nhiều khi vì quá lo lắng cho con cái, đặc biệt là con gái lớn trong nhà, muốn gả sớm chừng nào hay chừng ấy, vì như người ta thường so sánh một cách khôi hài: Có con gái lớn như chứa một quả bom nổ chậm, không biết bao giờ nó sẽ phát nổ? Hơn nữa, các ông các bà thường nghĩ: Con gái có thời. Và khi cái thời ấy đã qua đi thì khó mà trở lại.

Lo lắng cho con cái là điều tốt, nhưng cha mẹ cần phải ý thức những hậu quả tai hại do việc kết hôn quá sớm gây nên. Những cặp vợ chồng trẻ con này, rất có thể vì bồng bột mà lấy nhau, để rồi được dăm bữa nửa tháng lại chán nhau. Ngoài ra, vì chưa ý thức đầy đủ về những bổn phận và trách nhiệm của mình, nên dễ

giận hờn và cãi vã vì những chuyện nhỏ mọn không đâu. Chưa biết làm ăn để bảo đảm một đời sống vật chất tương đối ấm no. Chưa giáo dục nổi bản thân thì làm sao giáo dục được con cái. Hơn thế nữa, y khoa ngày nay còn cho thấy: những cặp vợ chồng trẻ con này, vì khả năng sinh lý bị sử dụng quá sớm, nên thường gây ra những thiệt hại về sức khỏe cho cả hai bên. Và những đứa con do họ sinh ra cũng thường èo uột, đau yếu. Nhưng trưởng thành về sinh lý mà thôi chưa đủ, các bạn trẻ còn phải trưởng thành về tình yêu và xã hội nữa, vì đó mới là những điều kiện thật cần thiết để đem lại hạnh phúc.

Tiếp đến là sự trưởng thành về tình yêu

Vậy trưởng thành về tình yêu nghĩa là gì? Trưởng thành về tình yêu đó là tình yêu của chúng ta phải được phát triển từ tình trạng ấu trĩ đến tình trạng trưởng thành, nhờ đó mỗi ngày một thêm mặn nồng và đầm ấm. Tình trạng ấu trĩ là một tình yêu khép kín. Một tình yêu vị kỷ, một tình yêu vì mình. Chúng ta bắt người khác phải phục vụ chúng ta và đi tìm nơi họ những đòi hỏi, những cảm xúc của bản năng như một câu danh ngôn đã bảo: Chúng ta nhìn vào cặp mắt của người chúng ta yêu, không phải để thấy rằng cặp mắt ấy đẹp, dễ thương và dễ mến, nhưng là để thấy hình ảnh mình được in trên cặp mắt ấy.

Chính khuynh hướng ích kỷ sẽ giết chết tình yêu hay ít nữa sẽ làm cho tình yêu trở thành như nhóp. Bởi đó, Tagore đã hỏi: Tại sao hoa kia lại héo? Vì tôi đã hái và ép nó vào ngực. Tại sao suối kia lại cạn? Vì tôi đã xây đập, chặn nước để dùng riêng. Nếu không vượt qua những chướng ngại vật do tính ích kỷ gây nên, chắc chắn tình yêu cũng sẽ bị tàn héo và khô cạn như thế.

Sự trưởng thành trong tình yêu đòi buộc chúng ta phải ra khỏi cái vỏ ốc sên, phải ra khỏi tháp ngà của bản thân để đến với người khác, hầu giúp đỡ và đem lại hạnh phúc cho họ. Thay vì một tình yêu vì mình, chúng ta phải đạt tới một tình yêu vì người. Thay vì một tình yêu khép kín, chúng ta phải có được một tình yêu rộng mở. Bởi đó, đừng vội vã đi vào tình yêu khi trái tim mình còn quá nghèo nàn. Vì yêu là cho đi, nhưng nếu không có gì thì làm sao mà cho đi được.

Hướng tới người khác đã đành, mà hơn thế nữa, chúng ta còn phải quản lý con tim mình một cách chặt chẽ để nó khỏi đập lồi nhịp hay trật đường rầy...Thực vậy, tiến đến hôn nhân là chúng ta chính thức bày tỏ sự chọn lựa. Nhưng chọn lựa nghĩa là gì? Chọn lựa có nghĩa là chấp nhận và từ bỏ. Chấp nhận người tôi yêu với tất cả những ưu điểm và khuyết điểm, những sở trường và sở đoản, để rồi cộng tác và giúp đỡ lẫn nhau hầu thăng tiến bản thân và đổi mới cuộc đời.

Đồng thời phải từ bỏ tất cả những gì khả dĩ làm cho tình yêu bị suy giảm và hạnh phúc bị rạn vỡ. Đó có thể là những hình ảnh vàng son của một dĩ vãng hoàng kim. Nhưng dĩ vãng thì đã qua đi, chỉ có hiện tại mới là nổi bật tâm duy nhất. Bởi vì nếu cứ so sánh dĩ vãng với hiện tại, chắc chắn chúng ta sẽ thấy hiện tại không được bằng dĩ vãng. Và như thế, tình yêu sẽ bị chết dần chết mòn. Đó có thể là những chia sẻ bất chính, những giao du thâm lén, những liên hệ vụng trộm, khả dĩ đem tới những ghen tương và làm cho gia đình bị đổ vỡ.

Bởi vậy, phải tìm hiểu nhau cho thấu đáo, rồi mới chọn lựa và tiến tới hôn nhân. Và một khi đã chọn lựa, thì phải dứt khoát trung thành với nhau mãi mãi, chứ không được chạy theo những bóng hình nào khác.

Sau cùng là sự trưởng thành về xã hội

Vậy trưởng thành về xã hội nghĩa là gì? Trưởng thành về xã hội đó là mỗi người phải ý thức trách nhiệm của mình để rồi cố gắng chu toàn một cách tối đa. Kể từ ngày kết hôn, chúng ta rẽ vào một khúc quanh mới của cuộc đời. Chúng ta kể vai gánh lấy những bổn phận của nếp sống lứa đôi. Bởi đó, phải nhìn rõ những bổn phận của mình: bổn phận vợ chồng và bổn phận cha mẹ, để rồi cố gắng chu toàn, vì một cuộc hôn nhân thành công hay thất bại, không phải chỉ đem lại hạnh phúc hay đau khổ cho riêng mình, mà còn cho người mình yêu, cho con cái cháu chắt, cho xã hội và Giáo hội nữa.

Việc chu toàn những trách nhiệm này đòi hỏi chúng ta phải hy sinh nhiều lắm. Nhưng chính nhờ những hy sinh cho nhau và vì nhau mà tình yêu mỗi ngày trở nên tinh ròng. Còn nếu không có được sự trưởng thành này, người ta sẽ dễ dàng bỏ bê bổn phận mà lao vào

rượu chè, cờ bạc, hút sách, trai gái...không lo lắng cho gia đình. Như thế làm sao tạo được hạnh phúc. Tuy nhiên sự trưởng thành về tình yêu và xã hội lại không lệ thuộc vào tuổi tác, nhưng phải tập luyện mỗi ngày. Phải tập luyện từ khi còn tấm bé, cho đến khi đầu bạc răng long. Có những người đã già mà vẫn còn bê tha vợ nọ con kia, vẫn còn nghiện ngập rượu chè, say mê cờ bạc, biến gia đình trở thành một địa ngục. Đó là dấu chỉ chắc chắn nhất để nói lên rằng: họ chưa thực sự trưởng thành về tình yêu và xã hội.

Vì thế, cần phải hội đủ ba điều kiện: trưởng thành về sinh lý, về tình yêu và về xã hội thì mới nên đặt chân vào hôn nhân, vì đó là những hành trang cần thiết, không thể không có, nếu muốn cho thuyền tình được cập vào bến bờ hạnh phúc.

Bởi vậy, chúng ta không lấy làm lạ khi Tông huấn Gia đình đòi phải bắt đầu chuẩn bị ngay từ những ngày còn nhỏ dại: *“Việc chuẩn bị xa bắt đầu từ thời thơ ấu.”* (FC 66).

Trong giai đoạn này, gia đình nắm giữ một vai trò thật quan trọng, không thể thiếu vắng. Đồng thời việc giáo dục phải nhắm tới những điểm chính yếu sau đây:

1. Giáo dục nhân bản

Trước hết là đối với bản thân: Người xưa đã nói: Uốn cây uốn thưở còn non, dạy con từ thưở con còn đang thơ. Thực vậy, một cành non chúng ta muốn uốn nó thành hình dạng gì cũng được. Thế nhưng, một khi đã trở cành cây to, chúng ta sẽ không thể nào uốn lại được nữa. Cũng vậy, tâm hồn trẻ thơ giống như một tờ giấy trắng, hay một tấm bảng nhẵn nhụi phẳng phiu, chúng ta muốn viết vào đó chữ gì cũng xong. Vì thế, việc giáo dục cũng chính là một sự chuẩn bị xa cho các em bước vào đời nói chung, và bước vào cuộc sống lứa đôi nói riêng. Tiên vàn, việc giáo dục này phải giúp các em khám phá ra chính bản thân, chính con người của mình với những sở trường và sở đoản, với những ưu điểm và khuyết điểm. Ưu điểm thì giúp phát triển, còn khuyết điểm thì giúp sửa đổi. *“Khoa sư phạm khôn ngoan của gia đình phải nhằm đưa trẻ em tới chỗ khám phá ra rằng mình được phú ban một tâm lý vừa phong phú vừa phức tạp, được phú ban một nhân cách đặc thù, với những sức mạnh cũng như những yếu đuối của riêng mình.”* (FC 66).

Tiếp đến là đối với những người chung quanh: Chúng ta không thể nào sống cô độc lẻ loi như một pháo đài biệt lập, hay như một hòn đảo giữa biển khơi. Trái lại, chúng ta sống là sống chung và sống với người khác trong một cộng đoàn, trong một xã hội. Và xã hội đầu tiên, cộng đoàn đầu tiên các em sống chung và sống với đó chính là gia đình. Mái ấm gia đình sẽ giúp các em nhận ra những giá trị nhân bản và những tương quan với người khác, như Tông huấn đã xác quyết: *“Đây là giai đoạn mà trong đó, người ta dần dần ghi khắc cho các em lòng quý chuộng đối với mọi giá trị nhân bản đích thực, trong các tương quan liên vị cũng như các tương quan xã hội, với những gì hàm chứa trong đó để đào tạo tính tình, để biết tự chủ và sử dụng đúng đắn các xu hướng riêng của mình, để biết cách nhận xét và gặp gỡ những người khác phái và những chuyện khác như thế”* (FC 66).

2. Giáo dục đạo đức

Ngoài ra, là người Công giáo chúng ta còn phải cho các em một nền giáo dục Kitô giáo, nghĩa là đào luyện các em trở thành những người con cái Chúa, ngay từ hồi còn tấm bé đã biết sống đức tin của mình bằng cách tuân giữ những điều Chúa và Giáo hội truyền dạy. Tông huấn viết: *“Ngoài ra, đặc biệt đối với các Kitô hữu, còn phải có một sự đào tạo vững chắc về đời sống thiêng liêng và giáo lý, để hiểu được rằng hôn nhân là một ơn gọi và là một sứ mạng đích thực, nhưng vẫn không loại trừ khả năng tận hiến cho Thiên Chúa trong ơn gọi linh mục hoặc tu sĩ”* (FC 66).

Để thực hiện được điều trên, gia đình và giáo xứ cần phải cộng tác với nhau. Thực vậy, ngày nay hầu như các giáo xứ đều có những chương trình giáo lý thích hợp cho từng lứa tuổi của các em, để các em được tiếp thu những kiến thức về tôn giáo và biến những kiến thức ấy thành hành động, thành cuộc sống của mình. Những chương trình này được dạy vào ngày Chủ nhật hay tổ chức thành những khóa vào kỳ hè.

Tháng sau chúng ta sẽ nhắc đến việc **CHUẨN BỊ GẦN**.

Giuse Nguyễn Ngọc Ngoạn
LMDHKB. Hưng Hoá